

Veiligheidshuis Rivierenland

20 Jaar Verslag 10

Een terugblik op 2010

De Burger

Zonder veiligheid,
Voor **mij** geen vrijheid...;

Zonder inspanning,
Voor **mij** geen ontspanning...;

Zonder afstemming,
Voor **mij** geen samenwerking...;

Zonder **JIJ**,
Ben ik niet **IK**

door: Ed Jissink

VEILIGHEIDSHUIS
Rivierenland

Inhoudsopgave

Inleiding	Pagina 1
1. Organisatie	Pagina 2
1.1. Doelen	Pagina 2
1.2. Taken medewerkers en partners	Pagina 4
1.3. Aansturing	Pagina 5
2. Werkwijze	Pagina 6
2.1. Doelgroepen	Pagina 6
2.2. Kamers	Pagina 6
2.2.1. Kamer Veelplegers	Pagina 6
2.2.2. Kamer Jeugd	Pagina 7
2.2.3. Kamer Huiselijk geweld	Pagina 8
2.2.4. Kamer Nazorg ex-gedetineerden	Pagina 9
3. Veranderingen/bijstellingen n.a.v. projectplan	Pagina 11
3.1. Nieuwe overlegvormen	Pagina 11
3.1.1. Loverboys	Pagina 11
3.1.2. JCO Huiselijk geweld	Pagina 11
3.1.3. Bedreiging publieke personen	Pagina 12
3.2. Aware	Pagina 12
3.3. Samenwerking veiligheidshuis en CJG	Pagina 12
3.4. Begroting 2011	Pagina 13
4. Resultaten	Pagina 15
4.1. Algemeen	Pagina 15
4.1.1. 0-meting Radar	Pagina 15
4.1.2. Themabijeenkomsten	Pagina 15
4.2. Totaal	Pagina 16
4.3. Veelplegers	Pagina 16
4.4. Jeugd	Pagina 17
4.5. Huiselijk geweld	Pagina 17
4.6. Nazorg ex-gedetineerden	Pagina 17
4.7. Financiën	Pagina 17
5. Conclusies	Pagina 18

Inleiding

Het jaarverslag is een moment om terug te kijken naar de resultaten van Veiligheidshuis Rivierenland. Op 9 december 2009 opende toenmalig staatssecretaris van Justitie, mevrouw Albayrak de jongste telg onder de veiligheidshuizen: Veiligheidshuis Rivierenland. Met deze opening was een landelijke dekking met 45 veiligheidshuizen in Nederland gerealiseerd.

Niet dat er voor de opening geen samenwerking was. Er was in Regio Rivierenland al een aantal belangrijke stappen gezet door bijvoorbeeld het veelplegersoverleg te initiëren. Deze contacten waren veelal incidenteel en gingen vaak via de mail. Vanuit deze initiatieven bleek dat ketensamenwerking essentieel is om resultaten te bereiken, zowel repressief als preventief. Dit kon nog beter.

De behoefte bestond om samen met de gemeenten, politie, justitie en de maatschappelijke partners een veiligheidshuis te realiseren om de ketensamenwerking in de veiligheid effectiever vorm te geven. Een persoonlijk treffen in het veiligheidshuis geeft nog een extra impuls aan de samenwerking tussen de partners. Tegelijkertijd leidt samenwerking tussen meerdere zelfstandige functionerende organisaties niet vanzelf tot resultaten. Bij het ontbreken van heldere doelafspraken en/of voldoende draagvlak blijft samenwerking vrijblijvend en is de meerwaarde ervan te gering. Het veiligheidshuis moet hierbij functioneren als informatieknoppunt.

2010 was het jaar om Veiligheidshuis Rivierenland op 'poten' te zetten. Zowel operationeel, maar ook in het vinden van elkaar. Afspraken maken en deze vastleggen in een convenant. Een convenant dat inmiddels bijna alle partners hebben ondertekend. 2010 was het jaar om ons veiligheidshuis verder uit te bouwen; nieuwe partners enthousiasmeren om ook binnen het veiligheidshuis te werken, de meerwaarde kunnen laten zien. 2010 was ook het jaar van 'vallen en opstaan', samen zoeken naar de effectiefste manier van samenwerken. 2010 was op de valreep ook het jaar om de laatste kamer in te richten: Kamer Nazorg ex gedetineerden.

Al met al een enerverend jaar in het éénjarig bestaan van ons veiligheidshuis. In dit jaarverslag leest u meer over de resultaten die we met elkaar hebben bereikt. Zonder alle inzet van alle partners was dit niet gelukt. Een resultaat om vast te houden in 2011 en de samenwerking nog verder uit te bouwen.

1. Organisatie

Dit hoofdstuk gaat in op de organisatie van het veiligheidshuis. U kunt onder andere lezen wat de doelen en doelgroepen van het veiligheidshuis zijn en wat de taken zijn van de medewerkers en partners die werken aan de persoonsgerichte aanpak van de cliënten.

1.1. Doelen

De meerwaarde van samenwerking tussen de organisaties op een fysieke locatie ligt in de sluitende aanpak van criminaliteit en overlast en de aanpak van de achterliggende problemen bij de betrokkenen. Door het bundelen van activiteiten ontstaat een compleet zicht op de situatie van daders, overlastgevers en slachtoffers, zodat het mogelijk wordt om gezamenlijk en geïntegreerd te handelen. Doordat de problemen van cliënten eerder, breder efficiënter en effectiever worden aangepakt, moeten overlast en criminaliteit afnemen.

Het veiligheidshuis is geen eigenstandige organisatie maar een samenwerkingsverband van diverse partners. Er is geen sprake van werkgeverschap en evenmin van eigen doelstellingen die de samenwerking overstijgen. De partners werken samen en brengen daarin hun relevante activiteiten onder om ze in combinatie met die van anderen effectiever te laten verlopen. De winst zit in het beter afstemmen van de werkprocessen van partners en niet alleen in de eigen activiteiten en werkwijze van het veiligheidshuis. De meeste resultaten moeten immers behaald worden in de signaleringen, de diagnoses en de maatregelen die buiten het veiligheidshuis plaatsvinden.

De automatisering is voor de partners zo ingericht dat elke medewerker vanuit het veiligheidshuis bij zijn/haar interne bestanden kan en zo dus vanuit het veiligheidshuis kan werken.

Doelen

De veiligheidshuizen moeten een bijdrage leveren aan de hoofddoelstelling om de criminaliteit en overlast met 25% te reduceren en de recidive terug te dringen. Dit leidt tot een aantal afgeleide doelen voor Veiligheidshuis Rivierenland (en dus voor haar partners).

Deze doelen zijn:

- a) Het verminderen van overlast en criminaliteit door het terugdringen van overlastgevend gedrag en het zo veel mogelijk voorkomen van eerste delicten;
- b) het terugdringen van recidive en van het opnieuw vervallen in crimineel gedrag bij degenen die dit gedrag hebben vertoond;
- c) het bieden van perspectief aan probleemgroepen, daders en slachtoffers door adequate zorg en andere ondersteuning.

Deze doelen betekenen dat Veiligheidshuis Rivierenland zich richt op zowel straf als zorg met als inzet het bieden van een complete aanpak voor alle cliënten. Hierbij gaat het om strafrechtelijke maatregelen, pedagogische interventies en zorg. Zowel voor daders als voor slachtoffers.

Het gaat niet goed met de 19-jarige John. Hij staat al 16 keer als verdachte van een woninginbraak en 1 keer voor openlijke geweldpleging in de politiesystemen. Hiervoor is hij veroordeeld. In november 2010 komt hij vrij. Zijn trajectbegeleidster vanuit de jeugdinrichting neemt hiervoor contact op met de gemeentelijk ketenregisseur. Hij kreeg geen verplicht reclasseringstoezicht opgelegd. Hij accepteert geen vrijwillig toezicht van de volwassen reclassering. Hij blijkt een zeer getalenteerde voetballer te zijn en wordt gescout voor 'de Trekvogels' in Nijmegen. De ketenregisseur brengt de trajectbegeleidster in contact met de stichting Leergeld, die kansarme jongeren financieel ondersteunt om toch te kunnen sporten.

Hij geeft aan naar Tiel te willen om bij zijn ouders te wonen. Het valt niet mee een geschikte school voor hem te vinden. Uiteindelijk wordt hij aangenomen bij Passe Partout (PP2), een opleidingstraject van Roc Rivor in Tiel, waarin reïntegrerende en uitgevallen studenten van niveau 1 worden opgeleid en klaargestoomd voor een baan. Later blijkt dat hij niet meer naar de trainingen van de Trekvogels gaat, de afstand was hem te ver. Op school gaat het in eerste instantie goed, maar de Projectleider van PP2 neemt contact op met de ketenregisseur. Hij heeft zich aangesloten bij een groep van vier die elkaar in negativiteit versterken. Verdere uitleg van de projectleider PP2 in het JOR levert op dat hij geen gezag accepteert van de schoolleiding en medeleerlingen bedreigt en intimideert. Ook de jongerenwerker geeft aan dat hij zich misdraagt bij inloopactiviteiten. Alle informatie wordt verzameld en met elkaar uitgewisseld zodat zowel de school als de wijkagent en de jongerenwerker hem op zijn gedrag kunnen aanspreken.

Hij pleegde geen strafbare feiten meer. Om hem te motiveren ander gedrag te vertonen, kreeg hij het aanbod mee te werken aan een filmproject samen met zijn drie eerder genoemde 'vrienden'. Twee jonge Tielse filmmakers willen een wekelijkse docusoap maken over het leven van jongeren. Zij willen een filmproductiemaatschappij oprichten waarin jongeren in tal van werkzaamheden kunnen participeren. John ziet dit echt als een mooie kans. Voorwaarden voor deelname zijn er wel: geen criminele activiteiten, meewerken aan hulpverlening en een opleiding afmaken. Toch wordt hij weer in verband gebracht met enkele criminele activiteiten. Dit maakt deelname aan het project vooralsnog onmogelijk. Het netwerk moet zich nog hechter om deze jongeman gaan sluiten door nog intensievere samenwerking tussen de zorg- en justitiële keten.

1.2. Taken medewerkers en partners

In Veiligheidshuis Rivierenland werken de kwartiermakers, de ketenregisseurs, de managementondersteuners, de communicatiemedewerker van het veiligheidshuis en de diverse samenwerkingspartners (zowel vanuit justitiële- als zorgorganisaties).

Kwartiermakers

De kwartiermakers zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding, de organisatie en de financiën van het veiligheidshuis. De kwartiermakers leggen hierover verantwoording af aan de stuurgroep. De managementondersteuners helpen de kwartiermakers bij hun taken.

Ketenregisseurs

De ketenregisseurs van de vier kamers voeren de coördinatie over de casussen van het veiligheidshuis. Zij zorgen ervoor dat de juiste partners worden ingeschakeld. Hun kerntaken zijn procesbewaking, het analyseren van de casuïstiek en het monitoren van de uitvoering van het afgesproken scenario. Hun tweede kerntaak is het door een globale screening analyseren van de casuïstiek op alle aspecten (contextueel en individueel) en het zodanig voorstructureren van de scenariokeuzes voor het casusoverleg. Zo kan een verdiepende discussie en keuze plaatsvinden, die binnen één tot twee besprekingen kan worden afgerond. Eventueel gebeurt dit door het 'aanleveren' van meerdere scenario's per cliënt, zodat het casusoverleg gestimuleerd wordt om grondig af te wegen. Hun derde kerntaak is het monitoren van de voortgang van de begeleiding en behandeling van de cliënten en daarbij nagaan of het afgesproken scenario wordt uitgevoerd dan wel bijstelling behoeft. Dit laatste moet ook leereffecten opleveren die worden teruggekoppeld naar de partners. De managementondersteuners ondersteunen de ketenregisseurs bij hun taken.

Samenwerkingspartners

Het veiligheidshuis is geen eigenstandige organisatie maar een samenwerkingsverband van diverse partners. Er is geen sprake van werkgeverschap en ook niet van eigen doelstellingen die de samenwerking overstijgen. Het is de bedoeling dat in het veiligheidshuis de partners samenwerken en daarin hun relevante activiteiten onderbrengen om ze in combinatie met die van anderen effectiever te laten verlopen. De meeste resultaten moeten behaald worden in de signaleringen, de diagnoses en de maatregelen die buiten het veiligheidshuis plaatsvinden (door de partners).

De samenwerkingspartners van het veiligheidshuis zijn verantwoordelijk voor het uitvoeren van de gemaakte afspraken. Ze dragen bij aan het verzamelen van informatie over personen en stellen deze informatie beschikbaar aan andere partners, voeren de afspraken uit en zorgen voor terugkoppeling naar de eigen organisatie. De volgende organisaties zijn fysiek vertegenwoordigd in het veiligheidshuis:

- Politie Gelderland-Zuid
- Openbaar Ministerie
- Reclassering
- Slachtofferhulp
- Meldpunt Bijzondere Zorg
- Raad voor de Kinderbescherming

De overige partners sluiten aan bij de ketenoverleggen, maken gebruik van de ruimtes van het veiligheidshuis voor bilateraal overleg tussen de partners en gebruiken het veiligheidshuis als werkplek. Alle partners zijn:

- Gemeenten Buren, Tiel, Culemborg, Geldermalsen, Lingewaal, Maasdriel, Neerijnen, Neder-Betuwe (aangesloten in 2010) en Zaltbommel
- Politieregio Gelderland-Zuid
- Openbaar Ministerie
- Provincie Gelderland
- Raad voor de Kinderbescherming
- Bureau Jeugdzorg Gelderland (jeugdbescherming, jeugdhulpverlening en jeugdreclassering)
- Reclassering Nederland/IrisZorg
- Slachtofferhulp Nederland

- GGZ-instellingen
- Dienst Justitiële Inrichtingen
- GGD/Meldpunt Huiselijk Geweld/Meldpunt Bijzondere Zorg
- Hera Vrouwenopvang
- MEE Gelderse Poort
- Patch
- ROC Rivor
- Piet Roordakliniek
- Welzijnsorganisaties Mozaïek en ELK
- Rebound
- Humanitas DMH (aangesloten in 2010)
- MEE Gelderse Poort
- Kairos/Pompe Stichting
- Pro Persona (vh De Gelderse Roos)
- Iriszorg
- Maatschappelijk Werk/STMR
- Scholen
- Reclassering Leger des Heils
- RIBW
- Woningcoöperaties
- Ambulatorium (aangesloten in 2010)
- CJG's (aangesloten in 2010)

1.3. Aansturing

De dagelijkse leiding van het veiligheidshuis ligt in handen van de kwartiermakers. De ontwikkeling van het veiligheidshuis wordt aangestuurd door een stuurgroep, die bestaat uit vertegenwoordigers van:

- De gemeenten in de regio Rivierenland
- Openbaar Ministerie
- Politie
- Stuurgroep OGGZ/MO
- Reclassering Nederland
- Bureau Jeugdzorg
- Raad voor de Kinderbescherming

De stuurgroep is in 2010 zes keer bijeen gekomen om de resultaten en de algemene gang van zaken in het veiligheidshuis te bespreken. Dit gebeurt onder voorzitterschap van de burgemeester van Culemborg, de heer Van Schelven. Het districtsoverleg wordt tijdig geïnformeerd over de gang van zaken. In het districtsoverleg zijn alle burgemeesters van de Regio Rivierenland, politie en justitie vertegenwoordigd.

2. Werkwijze

Hoe werkt het veiligheidshuis? Hoe zijn de kamers ingericht? Welke organisaties zijn daarbij vertegenwoordigd? In dit hoofdstuk staat dit centraal.

2.1. Doelgroepen

De vier doelgroepen waar wij ons op richten zijn:

- **Veelplegers**
Meer dan 10 keer een proces-verbaal (pv) voor een misdrijf en 1 daarvan in het laatste kalenderjaar. Actieve veelpleger: Meer dan 10 keer pv in de laatste vijf jaar.
- **Ex-gedetineerden**
Na veroordeling langer dan 8 weken in de gevangenis gezeten of opgenomen geweest in een Instelling Stelselmatige Dader (ISD) en na vrijlating weer teruggekeerd in de samenleving.
- **Daders en slachtoffers van huiselijk geweld**
Mishandeling door iemand uit de huiselijke kring of bedreiging met geweld. Denk ook aan ouderen- en kindermishandeling.
- **Risicojeugd (12 t/m 23 jaar)**
Eén of meer strafbare feiten maar daarmee (nog) geen veelpleger. Wel verhoogd risico op recidive door thuissituatie, sociale of geestelijke problematiek.

2.2. Kamers

Het veiligheidshuis werkt met zgn. 'kamers'. Elke doelgroep kent een eigen kamer en de partners sluiten bij deze kamers aan. In deze kamers worden de cliënten besproken en wordt er met elkaar een plan van aanpak afgesproken. Deze kamers zijn:

- Kamer Veelplegers
- Kamer Jeugd
- Kamer Huiselijk geweld
- Kamer Nazorg ex-gedetineerden

2.2.1. Kamer Veelplegers

Er vindt om de zes weken een casusoverleg plaats. De regie ligt in handen van de ketenregisseur (voor alle aangesloten gemeenten is er dus één ketenregisseur). Ter ondersteuning functioneert een informatiesysteem waarin een gezamenlijk dossier wordt opgebouwd voor elke veelpleger. Dit informatiesysteem biedt de deelnemers een duidelijke meerwaarde doordat het een compleet en actueel overzicht geeft per veelpleger.

In de zomer van 2007 is gestart met de 'Aanpak Veelplegers Rivierenland juli 2007-juli 2009', waardoor de veelplegersaanpak tussen de ketenpartners is vastgelegd. In de regio Rivierenland (politiedistrict De Waarden) wordt de zogenaamde 'Wrap Around-methode' gebruikt om veelplegers aan te pakken en hulp te bieden. Deze veelplegersaanpak gaat uit van het principe: één plan, één eigenaar. In september 2007 is het werken met deze aanpak gestart. Een subdoel van de veelplegersaanpak is het voorkomen van schade aan de maatschappij. De Wrap Around-methode is de basis van de kamer veelplegers en in 2010 is dus op die basis verder gegaan.

De organisatie en regie met betrekking tot het zorgdeel van de casuïstiek in de veelplegersaanpak in de Regio Rivierenland is tot begin 2010 uitgevoerd door het Meldpunt Bijzondere Zorg (MBZ) van de GGD. Daarna is deze taak komen liggen bij de deelnemende zorginstellingen van het veelplegersoverleg.

Deelnemers: gemeenten, Arrondissementsparket Arnhem, Reclassering Nederland, Jeugdzorg en Reclassering Leger des Heils, Iriszorg, politie, Penitentiare Inrichting Arnhem en MBZ

2.2.2. Kamer Jeugd

Binnen de kamer risicojeugd is er elke week een Justitieel Casus Overleg (JCO) waar strafzaken worden afgedaan. In het begin was dit overleg alleen voor justitiepartners. Nu sluiten ook, wanneer nodig, leerplichtambtenaren of medewerkers van het jeugdpreventienetwerk (CJG) aan.

JOR

In de situatie van 'zorgsignalen' van de betrokken jongere, wordt de zaak niet afgedaan door het JCO maar door het JOR (Justitieel Overleg Risicojongeren). Het JOR wordt om de vier weken gehouden en in dit overleg stemmen justitie, politie, gemeenten, scholen en jongerenwerker de aanpak en de afdoening met elkaar af. Indien nodig, worden ook de zorgpartners uitgenodigd. De ketenregie wordt lokaal ingericht en ligt dus bij de gemeenten zelf.

De doelstellingen van het JOR zijn:

- Een betere afstemming van activiteiten/werkprocessen van de ketenpartners die het strafrechtelijk proces vormgeven;
- de verhoging van de kwaliteit van de bestrijding en beheersing van jeugdcriminaliteit, mede door vroegsignalering.

Doelgroepen JOR

Jeugdige veelpleger

Een jeugdige veelpleger (JVP) is een jongere die in zijn/haar criminele verleden meer dan vijf keer proces verbaal tegen zich zag opgemaakt, waarvan tenminste één in het peiljaar. Het peiljaar is het jaar waarin hij/zij zich als JVP kwalificeert. De politie is verantwoordelijk voor de bewaking of een jeugdige voldoet aan de status van een JVP.

Risicojongeren (12 t/m 23 jaar)

Risicojongeren zijn jongeren die één of meer strafbare feiten hebben gepleegd, (nog) niet voldoen aan de status 'JVP' en voor wie een verhoogd recidiverisico geldt. Wanneer één of meer ketenpartners zich ernstig zorgen maken over iemand, bijvoorbeeld vanwege achterliggende sociale- en/of geestelijke problematiek of vanwege een moeizaam lopende taakstraf, dan is dit ook een risicojongere.

Overig

- jongeren die bijzondere voorwaarden opgelegd hebben gekregen bij schorsing van de voorlopige hechtenis of bij vonnis, waarbij de naleving van die bijzondere voorwaarden problemen oplevert volgens één van de JOR-deelnemers.
- Jongeren waarbij een zodanig (verhoogd) recidiverisico geldt dat aanmelding/bespreking gewenst is. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan jongeren die na jeugddetentie vrij komen.

2.2.3. Kamer Huiselijk geweld

Sinds 2007 zijn vanuit de regio afspraken gemaakt rond de aanpak van huiselijk geweld. De meldingen van huiselijk geweld binnen de regio Rivierenland, waarbij geen sprake is van een strafrechtelijk kader, worden gedaan bij GGD Rivierenland, afdeling Meldpunt Bijzondere Zorg (MBZ). Ook sepot zaken worden gemeld. Omdat ketensamenwerking een belangrijk uitgangspunt is bij de aanpak van huiselijk geweld wordt sinds 2007 het Zorgoverleg huiselijk geweld door het MBZ georganiseerd. Medewerkers van het MBZ pakken de meldingen op en leiden deze toe naar reguliere zorg. Sinds het Veiligheidshuis Rivierenland operationeel van start is gegaan vinden de overleggen met betrekking tot huiselijk geweld in het veiligheidshuis plaats. De regie ligt regionaal in handen van de GGD.

Binnen de kamer Huiselijk geweld zijn er drie vormen van overleg:

- Screeningsoverleg huiselijk geweld
- Justitieel casusoverleg huiselijk geweld
- Zorgoverleg huiselijk geweld

Screeningsoverleg huiselijk geweld

Met de start van het veiligheidshuis is ook het wekelijkse screeningsoverleg huiselijk geweld gestart. Het doel van dit overleg is een eerste afstemming tussen zorg- en/of strafrechttraject. Aan de hand hiervan wordt een eerste korte inventarisatie van de mogelijkheden binnen het zorg- en/of strafrechttraject gemaakt.

Deelnemers: Politie, OM & MBZ

Justitieel casusoverleg huiselijk geweld

In 2010 is gebleken dat er binnen de aanpak en samenwerkingsafspraken behoefte is aan meer afstemming op complexe huiselijk geweldszaken waar sprake is van een strafrechtelijk kader. Daarom is sinds november 2010 op initiatief van het screeningsoverleg een Justitieel Casusoverleg huiselijk geweld (JCO hg) gestart. Zo wordt in een breed perspectief een systeemgerichte aanpak voor alle gezinsleden, die betrokken zijn geweest bij huiselijk geweld, georganiseerd. De aanpak vindt plaats binnen het strafrechtelijke kader en is gericht op het voorkomen van recidive en inzet van doelmatige hulpverlening.

Deelnemers: Politie, OM, Bureau Jeugdzorg, Kairos, Iriszorg Justitiële Verslavingszorg, Slachtofferhulp, Reclassering Nederland, Pro Persona, gemeenten & MBZ

Zorgoverleg huiselijk geweld

Complexe casussen in het zorgtraject, die niet eenvoudig naar reguliere zorg toe te leiden zijn, worden maandelijks besproken in dit zorgoverleg. Sinds 2010 worden ook de tijdelijke huisverboden besproken en gemonitord. De regie ligt bij het MBZ. Het doel van dit zorgoverleg is het organiseren van coördinatie en afstemming ten aanzien van cliënten. Er wordt nagegaan of een cliënt bekend is in het hulpverleningscircuit en aan de hand van beschikbare gegevens wordt bekeken welk hulpaanbod nodig/gewenst is en wie die hulp het beste kan bieden. Waar mogelijk wordt deze cliënt direct toegeleid naar één van de deelnemende organisaties.

Deelnemers: Politie, Pro Persona, Bureau Jeugdzorg, MEE Gelderse Poort, Kairos, Iriszorg, Slachtofferhulp, STMR, Hera & MBZ

2.2.4. Kamer Nazorg ex-gedetineerden

Deze kamer wordt in 2011 opgestart. De aandacht bij nazorg richt zich op vijf leefgebieden:

- Identiteitsbewijs (zonder ID is inschrijven voor een woning of aanmelden voor werk of uitkering niet mogelijk);
- dagbesteding;
- zorg;
- financiën;
- wonen/onderdak.

In een zo vroeg mogelijk stadium wordt actie ondernomen op de leefgebieden en wordt niet gewacht tot het moment van vrijlating. Er vindt screening plaats op deze leefgebieden bij de start van detentie. Dat gebeurt in nauwe samenspraak met de PI en de betrokkene. Bij drie of meer leefgebieden wordt gecoördineerd van welke partners een actie gevraagd wordt. Deze coördinatie doet de ketenregisseur voor alle gemeenten. In de meeste gemeenten treedt de IV-ambtenaar (Integrale Veiligheid) van de gemeente, waar de ex-gedetineerde woonde vòòr detentie, op als eerste aanspreekpunt door het leggen van contacten en het inschakelen van gemeentelijke diensten.

Deelnemers: politie, gemeenten, OM, Penitentiare Inrichtingen (PI), reclasseringsinstellingen en maatschappelijk werk

Rachida is slachtoffer van huiselijk geweld. Ze wordt regelmatig mishandeld door haar man Hassan. Wanneer de politie ter plaatse komt, ontkent zij alle problemen en hulp wijst ze af. Twee maanden later escaleert het en slaat Hassan zijn vrouw meerdere malen op haar hoofd. Voor Rachida is de maat vol. Hassan wordt aangehouden en krijgt een huis- en contactverbod opgelegd. Voor de kinderen wordt jeugdzorg ingeschakeld en Rachida krijgt begeleiding van slachtofferhulp. De betrokken organisaties vinden elkaar in Veiligheidshuis Rivierenland. Via het screeningsoverleg huiselijk geweld, wordt deze casus besproken in het JCO Huiselijk geweld. Het Meldpunt Bijzondere Zorg houdt de regie en onderhoudt de contacten met alle partners die bij deze zaak betrokken zijn. Hassan komt onder toezicht van de reclassering te staan. Hij krijgt een traject aangeboden om zijn agressie onder controle te krijgen.

Nu drie maanden later, gaan Rachida en Hassan scheiden. Het contactverbod is verruimd, Hassan mag zijn kinderen voor de deur halen en brengen. Het toezicht voor de kinderen is afhankelijk van de uitslag van de echtscheidingsprocedure, jeugdzorg begeleidt hen nog. Het gaat langzaam beter met Rachida en de kinderen.

3. Veranderingen/bijstellingen n.a.v. projectplan

“Al werkende leert men” is een bekende uitspraak. Dit geldt ook voor het veiligheidshuis. Voordat het veiligheidshuis geopend werd, is een projectplan gemaakt. Daarin is aangegeven hoe er gewerkt wordt in het veiligheidshuis met de bijbehorende structuren. In praktijk blijkt dat het niet altijd zo gaat als van te voren is bedacht. Dat betekent dat je moet bijstellen. En dat is gebeurd in 2010, met als doel nog efficiënter met elkaar samen te werken. In dit hoofdstuk vindt u alle veranderingen, bijstellingen en ontwikkelingen ten opzichte van het projectplan.

3.1. Nieuwe overlegvormen

3.1.1. Loverboys

Ook in onze regio hebben we te maken met het fenomeen ‘loverboys’. Een loverboy is een pooier die meisjes via verleidingstactieken inpalmt om hen op den duur in de prostitutie of in (andere) illegale activiteiten uit te buiten. De stereotiepe werkwijze van loverboys volgt een vast patroon. Het ideale slachtoffer is een jong meisje dat weinig of geen ervaring met relaties heeft, afkomstig uit een gebroken en/of onstabiel gezin. Hij versiert haar, geeft haar aandacht, en zorgt hiermee dat zij verliefd op hem wordt. Vervolgens tracht hij haar los te weken van haar omgeving, bijvoorbeeld door haar over te halen met hem op vakantie te gaan, liefst naar het buitenland, samen te gaan wonen en een breuk met haar ouders uit te lokken. Wanneer het meisje emotioneel afhankelijk genoeg is van de loverboy, moet zij geld voor hem verdienen door als prostituee te gaan werken.

De werkwijze van loverboys wordt gezien als mensenhandel. Deze thematiek is niet onder te brengen in één van de vier kamers van het veiligheidshuis. Daarom is hiervoor een apart overleg in het leven geroepen: het Loverboys-overleg.

Loverboys-overleg

Het loverboys-overleg is een preventief overleg waar signalen over mogelijke loverboys-praktijken worden besproken. Tijdens het overleg wordt gekeken of een cliënt (meisje waarvan signalen zijn dat ze wellicht slachtoffer is van loverboys) bekend is bij aanwezige organisaties en aan de hand van beschikbare gegevens wordt bekeken welke inzet nodig/gewenst is en wie die inzet het beste kan bieden. Zo wordt zoveel mogelijk informatie verzameld om vast te stellen of er inderdaad sprake is van loverboys-praktijken en krijgen we overzicht van de omvang van de problematiek binnen de regio Rivierenland. Het overleg vindt 1 keer in de 6 weken plaats. De regie is in handen van MBZ.

Deelnemers: Politie, Bureau Jeugdzorg, Raad voor de Kinderbescherming, Hera & MBZ

3.1.2. JCO Huiselijk geweld

Het projectplan voorzag alleen in een zorgoverleg huiselijk geweld. De justitiepartners waren niet aangesloten bij dit overleg. Hierdoor ontstond een hiaat in de aansluiting tussen justitie en zorg en is er een nieuwe overlegvorm in het leven geroepen: Justitieel Casus Overleg (JCO) Huiselijk Geweld. Dit is gedaan naar voorbeeld van het JCO Jeugd.

3.1.3. Bedreiging publieke personen

Het initiatief om overleg te voeren over personen die publieke personen bedreigen is gekomen van de nationaal coördinator terrorismebestrijding. Op basis van een fenomeenanalyse en een beleidsverkenning zijn aanbevelingen gedaan hoe om te gaan met deze dadergroep. Deze groep heeft vaak een geestesstoornis. Daarom wordt aanbevolen de zorg, politie en justitie in een integrale aanpak bij elkaar te zetten. Aangezien veiligheidshuizen al met deze werkwijze bekend zijn, is hierbij aansluiting gezocht door een werkgroep in het leven te roepen. De regie wordt gevoerd door de gemeenten. Deze werkgroep werkt ad hoc en overlegt alleen wanneer er bespreekgevallen zijn. Tot nu toe zijn er twee personen besproken.

Deelnemers: GGD, Politie, Justitie, Pro Persona & gemeenten

3.2. Aware

In december 2010 is in onze politieregio (De Waarden) het Aware-systeem ingevoerd. Aware staat voor *'Abused Women's Active Response Emergency'* en is bedoeld voor vrouwen die ernstig worden bedreigd door hun ex-partner. De vrouw krijgt een apparaatje waarmee de politie kan worden gealarmeerd. Het apparaatje werkt met GPS. Door het systeem kan de politie veel sneller ter plekke zijn als vrouwen ernstig gevaar lopen. Een Aware-melding krijgt bij de politie de hoogste prioriteit. Door samenwerking met het OM wordt de belager daarna meteen aangepakt.

Aware is een samenwerkingsverband tussen Hera, politie, OM, reclassering, veiligheidshuizen Nijmegen en Rivierenland.

3.3. Samenwerking veiligheidshuis en CJG

In 2010 is gestart met de openingen van Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) in de regio. Zowel het CJG als het veiligheidshuis zijn netwerkorganisaties die zich bezighouden met jongeren. Het CJG profileert zich als een laagdrempelige, preventieve voorziening waar jeugdigen en hun ouders met al hun vragen terecht kunnen. Daarnaast wordt binnen het CJG ook hulp geboden, toegeleid naar hulp en vindt zorgcoördinatie plaats. Het veiligheidshuis richt zich onder andere op criminele jongeren. De aanpak binnen het veiligheidshuis is er op gericht om zorg en repressie te koppelen. De insteek is dus niet alleen straffen of voorkomen van straf, maar ook kijken naar achterliggende problemen en zorgen dat iemand zijn leven weer op de rit krijgt. De verdeling is als volgt:

Subgroep	Omschrijving	Domein
Risicjongeren	Jongeren die zich (nog) niet schuldig hebben gemaakt aan delicten, maar die op grond van maatschappelijke criteria tot een categorie behoren die een bovengemiddeld risico loopt.	Centrum voor Jeugd en Gezin
First offenders	Jongeren tegen wie in het peiljaar voor een delict een proces verbaal is opgemaakt	
Licht criminele jongeren	Jongeren die in het peiljaar werden aangehouden en niet voldoen aan de omschrijving harde kern jongere of first offender	Veiligheidshuis Rivierenland
Harde kern jongeren	Jongeren die in het peiljaar twee zware delicten hebben gepleegd en bovendien in de jaren daarvoor tenminste drie antecedenten hebben of die in het peiljaar tenminste drie zware delicten hebben gepleegd	
Veelplegers	Personen die veelvuldig strafbare feiten plegen, die volharden in hun criminele gedrag en die daardoor stelselmatig met de politie in aanraking komen	

Beide netwerkorganisaties houden zich bezig met jongeren. Om er voor te zorgen dat een jongere niet tussen wal en schip belandt, zijn afspraken gemaakt op welke manier het CJG en het veiligheidshuis elkaar kunnen aanvullen. Hoe dat gebeurt, is te lezen in 'Samenwerking veiligheidshuis -CJG; van vrijstaande huizen naar een integrale aanpak- het referentiemodel'.

3.4. Begroting 2011

In het projectplan is de begroting van 2011 opgenomen. Deze begroting is bijgesteld. Meer hierover leest u in hoofdstuk 4.7, financiën.

Astrid is de enige vrouw onder de ruim dertig zeer actieve veelplegers die binnen het casusoverleg veelplegers besproken worden. Amper begin twintig heeft zij al een indrukwekkende justitiële staat van dienst opgebouwd, bestaande uit vermogens- en drugsdelicten maar ook zijdelingse betrokkenheid bij doodslag. Gezien haar jeugd en het feit dat zij verslaafd is, verstandelijk beperkt is en een psychiatrisch ziektebeeld vertoont, is het niet verwonderlijk dat haar leven zo ongeregeld verliep. Ze heeft geen woning, geen zorg, geen dagbesteding en de schulden bouwen zich gestaag op.

In het casusoverleg wordt een plan van aanpak voor haar ontwikkeld met als doel zelfstandig wonen met enige begeleiding. Een voorafgaand verblijf bij een verslavingsinstelling is zeer wenselijk, maar in de praktijk niet haalbaar omdat de jonge Astrid te zwak wordt geacht om tussen 'de zware jongens' te verblijven. Als oplossing huurt de verslavingsinstelling een appartement, dat Astrid tegen vergoeding gedurende een proefperiode mag gebruiken. Voorwaarde is dat zij meewerkt aan woonbegeleiding, urinecontroles, inkomensbeheer, schuldhelpverlening en psychiatrische zorg. Als de proef succesvol verloopt, heeft Astrid de mogelijkheid de huur zelfstandig voort te zetten.

Aanvankelijk verloopt het traject goed, totdat zij een verhouding krijgt met een dakloze, verslaafde man die ook verstandelijk beperkt is. Al gauw blijkt zij zwanger. Van abortus wil zij niets weten. De begeleiding zet alles op alles en wordt uitgebreid richting de vader in spé. Wat dit complex maakt, is dat hij vaak te vinden is in de woning van Astrid. Het drugsgebruik van vader in aanwezigheid van Astrid maakt het voor haar extra moeilijk om zich daarvan te onthouden, zo blijkt uit een aantal urinecontroles. Bovendien moet vanwege de zwangerschap de psycho-medicatie worden afgebouwd, waardoor zij op enig moment op de rand van een psychose balanceert. Het kindje wordt uiteindelijk na 33 weken gehaald omdat het sterk in de groei achterblijft. Het hummeltje moet direct na de geboorte afkicken van de medicatie die moeder gezien haar psychische kwetsbaarheid nog wel moest blijven gebruiken. Haar zoontje wordt, als hij voldoende volgroeid is, vanuit het ziekenhuis vooralsnog in een pleeggezin ondergebracht. De ouders starten een procedure om dit te verhinderen. Het casusoverleg veelplegers zal haar blijven omringen met zorg en begeleiding, al dan niet in combinatie met aandacht voor haar zoontje.

4. Resultaten

In dit hoofdstuk gaan we in op de resultaten van 2010 van het veiligheidshuis.

4.1. Algemeen

4.1.1. 0-meting Radar

Werkt het veiligheidshuis op de manier zoals wij willen? Halen we onze doestellingen? Wat is het effect van de werkwijze van het veiligheidshuis? Concrete vragen waar we antwoord op willen. Maar waar start je dan? Inderdaad, met een 0-meting. Hiervoor is RadarAdvies gevraagd en zij heeft een rapport gemaakt. Dit rapport 'Effectmeting Veiligheidshuis Rivierenland, nulmeting september 2010' geeft de resultaten weer van een onderzoek dat Rivierenland is gestart naar de effecten van het veiligheidshuis. Dit effectonderzoek is meer dan een evaluatie, waarin vooral wordt ingegaan op de kwalitatieve aandachtspunten in bijvoorbeeld de samenwerking. Het gaat niet alleen om de aantallen, maar ook om de maatschappelijke effecten. In april 2011 komt er een 1-meting beschikbaar, waardoor de resultaten en effecten nog beter geduid kunnen worden.

4.1.2. Themabijeenkomsten

In 2010 zijn er twee themabijeenkomsten voor de partners georganiseerd.

- *CJIB*

In juni was Joost van Spronsen, accountmanager van het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) te gast in het veiligheidshuis. Het doel was om nader kennis te maken met het CJIB, wat kan het CJIB voor ons betekenen en hoe gaat het CJIB om met specifieke gevallen? Het gebeurt namelijk wel eens dat een veelpleger, die weer op de rit geholpen is met huis en werk, de achterstallige vorderingen van het CJIB gepresenteerd krijgt. Vaak betekent dat deze veelpleger in hechtenis geplaatst wordt en hiermee zijn woning en/of baan weer kwijtraakt. Dit moet anders kunnen en daarom kwam de accountmanager naar Tiel om hierover van gedachten te wisselen.

- *Privacy*

In november was er een themabijeenkomst over Privacy. Gastsprekers waren mevrouw Van Boven (adviseur) en de heer De Boer (privacyadviseur politie Gelderland-Zuid). Mevrouw Van Boven richtte zich in haar presentatie op het thema privacy in het algemeen, maar ook op de privacyprotocollen van ons veiligheidshuis. De heer De Boer is betrokken geweest bij het opstellen van de privacyprotocollen van het Veiligheidshuis Rivierenland en ging hier op in.

4.2. Totaal

Totaal aantal meldingen per doelgroep per gemeente

2010	Culemborg	Tiel	Neder-Betuwe	Buren	Zaltbommel	Neerijnen	Geldermalsen	Lingewaal	Maasdriel	Totaal
Veelplegers	2	16	1	4	5	-	-	-	-	28
Jeugd	44	59	12	11	17	4	24	2	5	178
Jeugd (overig)*										16
Huiselijk geweld	56	113	33	31	49	17	45	8	29	381
Huiselijk geweld via MBZ	27	48	10	16	17	11	23	6	13	171
Loverboys**	7	5	3	-	13	-	-	-	1	29
Ex gedetineerden	38	58	8	19	16	7	7	2	11	166

* Er zijn 16 jongeren besproken die niet woonachtig zijn in het gebied van Veiligheidshuis Rivierenland, maar hebben hier wel een delict gepleegd.

** Totaal van het aantal preventief besproken signalen.

4.3. Veelplegers

2010	Aantal veelplegers	ISD	Beëindigde trajecten
Culemborg	2	-	1
Tiel	16	4	1
Neder-Betuwe	1	1	-
Buren	4	-	2
Zaltbommel	5	-	3
Neerijnen	-	-	-
Geldermalsen	-	-	-
Lingewaal	-	-	-
Maasdriel	-	-	-
Totaal	28	5	7

Veelplegers naar geslacht

2010	Man	Vrouw
Culemborg	2	-
Tiel	15	1
Neder-Betuwe	1	-
Buren	4	-
Zaltbommel	5	-
Neerijnen	-	-
Geldermalsen	-	-
Lingewaal	-	-
Maasdriel	-	-
Totaal	27	1

4.4. Jeugd

2010	Aantal JCO zaken	Aantal JOR zaken
Culemborg	39	5
Tiel	49	10
Neder-Betuwe	12	-
Buren	11	-
Zaltbommel	13	4
Neerijnen	4	-
Geldermalsen	22	2
Lingewaal	2	-
Maasdriel	5	-
Overig	16	-
Totaal	173	21

4.5. Huiselijk geweld

Aantal meldingen huiselijk geweld

2010	Meldingen	Aantal recidive*	Huisverbod	Gebruikers Aware (sinds oktober 2010)
Culemborg	56	28	1	1
Tiel	113	37	1	-
Neder-Betuwe	33	16	-	-
Buren	31	8	1	-
Zaltbommel	49	16	3	-
Neerijnen	17	8	-	-
Geldermalsen	45	15	1	1
Lingewaal	8	4	1	-
Maasdriel	29	6	-	-
Totaal	381	138	8	2

* Dit gaat om gezinnen waar dezelfde dader nogmaals huiselijk geweld in dat gezin heeft gepleegd (vanaf 1 april 2009).

4.6. Nazorg ex-gedetineerden

Er zijn voor de kamer Nazorg ex-gedetineerden geen resultaten bekend. De kamer is begin 2011 opgericht. De resultaten vindt u in het verslag van volgend jaar.

4.7. Financiën

Het veiligheidshuis wordt gefinancierd via subsidies van Provincie Gelderland en het Rijk. Daarnaast leveren de partners een bijdrage door personeel beschikbaar te stellen. Ook huren Slachtofferhulp en de Reclassering Nederland werkplekken en spreekruimten. Hier krijgt het veiligheidshuis een vergoeding voor. Vanuit de stuurgroep is de opdracht gekomen om in 2010 binnen de begroting te blijven. Dat is gelukt. De gemeente Tiel is de beheersgemeente van de financiële middelen van het veiligheidshuis. Voor 2011 is een nieuwe begroting gemaakt.

5. Conclusies

Belangrijke impuls

De start van Veiligheidshuis Rivierenland heeft een belangrijke impuls gegeven aan de samenwerking tussen verschillende organisaties rond zorg-, dienst- en hulpverlening enerzijds en politie en Justitie anderzijds. De huidige maatschappelijke ontwikkelingen hebben tot gevolg dat multi-probleem situaties complexer worden. Voor de hulpverlening vraagt dit om meer drang- en dwangmaatregelen in te kunnen zetten. Het is belangrijk dat politie, Justitie en hulpverlening elkaars aanpak kunnen versterken. Veiligheidshuis Rivierenland creëert diverse mogelijkheden om hier op een gedegen wijze een invulling aan te geven. Tijdens de diverse casuïstiek besprekingen vind deze afstemming plaats. Ook door gebruikmaking van de locatie door de diverse ketenpartners vindt intensivering van de samenwerking plaats, waardoor een systeemgerichte en integrale aanpak gerealiseerd wordt.

Respect

Duidelijk dat de organisaties vanuit verschillende achtergronden werken, belangrijke ieders deskundigheid en professionaliteit te respecteren en gebruik van te maken. Belangrijk is de samenwerking als uitgangspunt te houden. Gedurende de beginperiode is dit ook zoeken geweest naar de juiste verhoudingen.

Vindbaarheid

Steeds meer organisaties weten het veiligheidshuis te vinden, casussen in te brengen en met elkaar te overleggen. De vindbaarheid heeft echter ook een keerzijde: soms worden zaken ondergebracht in het veiligheidshuis waarvan de afhandeling feitelijk thuis horen bij de betreffende gemeente. Het blijkt soms lastig zaken helder te scheiden.

Nakomen afspraken

Bij de oprichting van Veiligheidshuis Rivierenland hebben alle partners zich geconformeerd aan een gezamenlijke aanpak. Deze aanpak is verwoord in het projectplan en in het convenant. Toch blijven instanties, ondanks de gemaakte afspraken, hun eigen koers te varen.

Privacy

Veel organisaties zijn gebonden aan hun eigen afspraken omtrent privacygevoelige informatie. In tegenstelling tot het gezamenlijk privacyconvenant van het veiligheidshuis, wat ruimere mogelijkheden geeft tot het uitwisselen van gegevens. Vaak zijn er nog veel onduidelijkheden en stoeit men wat wel en niet aan privacygevoelige informatie uitgewisseld kan worden. Dit blijft onderwerp van gesprek.

Korte lijnen

Organisaties komen elkaar op een laagdrempelige wijze tegen en versterken elkaars mogelijkheden en aanpak op complexe casussen. Waar vroeger tien telefoontjes over gepleegd moesten worden voor informatie of casussen op de plank bleven liggen, blijken nu de lijnen erg kort en is er meer persoonlijk dialoog tussen de verschillende partners.